

KOMISIJA ZA KONTROLU DRŽAVNE POMOĆI

Broj: 01-

Podgorica, 20. novembar 2014. godine

Na osnovu člana 10 stav 1, tačka 1 i člana 19 stav 2 Zakon o izmjenama i dopunama zakona o kontroli državne pomoći ("Službeni list CG" br. 74/09 i 54/11) i člana 196 ZUP-a ("Službeni list RCG", br. 60/03 i 32/11), Komisija za kontrolu državne pomoći, na sjednici održanoj 20. novembra 2014. godine, donijela je

RJEŠENJE

Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore ocijenjen je kao usklađen sa Zakonom o kontroli državne pomoći.

OBRAZLOŽENJE

Ministarstvo kulture dostavilo je Komisiji za kontrolu državne pomoći, na ocjenu usklađenosti sa pravilima državne pomoći, Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore (akt broj: 01-2116/4 od 17. novembra 2014. godine).

PRAVNA PODLOGA

- Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore
- Zakon o ratifikaciji Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između evropskih zajednica i njihovih država članica sa jedne strane i Republike Crne Gore sa druge strane ("Službeni list CG" br. 7/07)

Opis

Predlog Zakona o izmjenama i dopunama zakona o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore napravljen je na način da se unaprijede i usavrše postojeća pravila, kao i da se doprinese potpunijoj harmonizaciji sa evropskim pravilima iz ove oblasti, kao i pravilima koja se tiču načina dodjele državne pomoći.

Naime, Crna Gora se, u kontekstu usklađivanja pravne tekovine sa pravnom tekovinom Evropske unije, obavezala da će, u okviru pregovaračkog poglavlja 8- konkurencija i državna pomoć, kreirati sveobuhvatan popis svih mjera državne pomoći pokrivenih Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) i definisati akcioni plan sa jasnim rasporedom za usklađivanje preostalih šema pomoći ili ekvivalentnih mjera koje su ocijenjenje kao neusklađene sa obavezama koje rezultiraju iz SSP-a. Takođe, u izvještaju o skriningu za

navedeno pogčavlje, EK konstatuje da trenutni crnogorski sistem ne reflektuje EU pravila u cjelini, pa da bi samim tim, Crna Gora morala bolje da definiše usluge od javnog interesa u svom pravnom sistemu. Dodatno, u SSP-u, u članu 74, definisano je da po isteku perioda od tri godine od stupanja na snagu ovog Sporazuma, Crna Gora će na javna preduzeća i na preduzeća kojima su dodijeljena posebna i ekskluzivna prava primjenjivati principe utvrđene u Ugovoru o osnivanju Evropske zajednice, s posebnim osvrtom na član 86¹.

U kontekstu izmjene pravnih akata i većeg stepena usklađenosti u oblasti državne pomoći, donešena je Uredba o dopunama Uredbe o bližim kriterijumima, uslovima i načinu dodjele državne pomoći („Službeni list CG“ br. 27/10, 34/11 16/14) (u daljem tekstu: Uredba), kao i Pravilnik o listi državne pomoći (Sl. list Crne Gore, br. 35/14) (u daljem tekstu: Pravilnik), čiji je upravo Prilog 4 - Saopštenje Komisije o primjeni pravila državne pomoći na javne radio-difuzne servise, objavljen u Službenom listu Evropske unije (2009/C 257/1).

U tom smislu, izmijenjena je i sama definicija javnog servisa (Radio televizija Crne Gore - u daljem tekstu RTCG), na način što je usklađena sa ciljem ispunjenja demokratskih, socijalnih, obrazovnih i kulturnih potreba društva, istovremeno garantujući pluralizam, kulturnu i jezičku raznolikost. S tim u vezi, javni servis dužan je da, uz primjenu visokih standarda profesionalne etike i kvaliteta, bez bilo kojeg oblika diskriminacije ili socijalne različitosti, proizvodi i emituje programske sadržaje.

Predlogom je ispoštovano i jedno od krucijalnih pravila da privrednom društvu mora biti eksplicitno povjereno pružanje usluga od javnog interesa od strane države, posredstvom akta (Ugovora) o povjeravanju.

Definisano je i da javni servis, pored javnih usluga, može obavljati i komercijalne usluge i to:

- prodaju programa za reklamne poruke i druge audiovizuelne komunikacije
- prodaju radio, audiovizuelnog i multimedijalnog programa
- tržišne programske usluge
- iznajmljivanje proizvodnih i drugih kapaciteta.

S obzirom da je Javni servis angažovan i u komercijalnim aktivnostima, uvedena je jedna od značajnijih novina, a to je neophodno jasno razdvajanje računovodstva, odnosno razdvajanje javnih djelatnosti i djelatnosti ne-javnih usluga, uključujući jasno razdvajanje računa.²

Prema tome, RTCG ne smije koristiti sredstva iz budžeta Crne Gore za finansiranje komercijalnih djelatnosti (unakrsno subvencionisanje). Ukoliko RTCG postupi suprotno

¹ 1) U odnosu na javna preduzeća i učesnike na tržištu kojima države članice daju posebna ili isključiva prava, države članice ne smiju donijeti niti zadržati na snazi nijednu mjeru koja je u suprotnosti sa pravilima iz Ugovora, naročito sa onim predviđenim članom 18 i čl. 101 do 109. 2) Učesnici na tržištu kojima je povjereno da vrše usluge od opšteg ekonomskog interesa ili koji imaju karakter monopola koji ostvaruje prihode, podliježu pravilima iz Ugovora, a naročito pravilima o konkurenciji, u onoj mjeri u kojoj primjena tih pravila ne sprječava, pravno ili stvarno, vršenje posebnih zadataka koji su im povjereni. Razvoj trgovine ne smije biti pogođen u mjeri koja je suprotna interesima Unije. 3) Komisija obezbjeđuje primjenu odredaba ovog člana i, po potrebi, upućuje odgovarajuće direktive ili odluke državama članicama.

² U skladu sa Direktivom o transparentnosti finansijskih odnosa između država članica i javnih preduzeća, kao i o finansijskoj transparentnosti unutar određenih preduzeća (2006/111/EC)

navedenom, Savjet RTCG će naložiti povraćaj nezakonito utrošenih sredstava i njihovo isključivo korišćenje za obavljanje djelatnosti pružanja javnih usluga u skladu sa ovim Zakonom. RTCG može da dobije godišnju naknadu iznad neto troškova obavljanja djelatnosti pružanja javnih usluga u iznosu do 10% godišnjih, finansijskim planom predviđenih troškova, obavljanja djelatnosti pružanja javnih usluga, a sredstva iznad tog iznosa dužna je da uplati na račun budžeta Crne Gore. Ukoliko pomenuta naknada tri godine bude prelazila iznos od 10%, Vlada i RTCG će revidirati metodologiju obračuna sredstava za usluge koje su predmet Ugovora.

Predlog Zakona predviđa i redovnu i efikasnu kontrolu od strane države, u cilju sprječavanja mogućnosti prekomjernog i unakrsnog subvencionisanja, odnosno utroška javnih sredstava za proizvodnju komercijalnih programa. Kontrolu će sprovoditi Savjet RTCG-a koji će pratiti raspodjelu.

Pored potrebe za usklađivanjem sa evropskom legislativom, izmjena postojećeg Zakona, pozitivno će se odraziti i na finansijsku održivost javnog servisa. Programske obaveze i visina sredstava za njihovo finansiranje utvrđuju se ugovorom između Vlade i RTCG, (tzv. akt o povjeravanju vršenja javne usluge). Ugovor se zaključuje na period od tri godine, u skladu sa smjernicama makroekonomske i fiskalne politike. Prije zaključivanja Ugovora, RTCG je dužna da pripremi prijedlog programskih obaveza RTCG i o njemu sprovede javnu raspravu u trajanju od 40 dana, kako bi se javnost izjasnila o tome ispunjavaju li predložene programske obaveze kriterijume propisane ovim Zakonom. Ugovorom se utvrđuje vrsta, obim i sadržaj svih javnih usluga koje RTCG pruža.

Predlogom je predviđena i mogućnost da RTCG, putem Ugovora iz člana 9c ovog Zakona, uvodi značajno nove audiovizuelne usluge sa novim platformama za distribuciju, koje su namijenjene široj javnosti, pod uslovom da iste zadovoljavaju demokratske, socijalne i kulturne potrebe društva i ne dovode do neproporcionalnih posljedica na tržištu koje nijesu nužne za ispunjavanje funkcije javne usluge.

Značajno novom audiovizuelnom uslugom, u smislu ovog Zakona, smatra se usluga koja se prvi put pruža, a bitno se razlikuje od usluga koje RTCG pruža u pogledu njenog sadržaja, tehničke pripremljenosti, pristupa i ciljne grupe kojoj je namijenjena. Takođe i postojeća audiovizuelna usluga RTCG može se smatrati značajno novom ako je u velikoj mjeri izmijenjena u pogledu njenog sadržaja, tehničke pripremljenosti, pristupa i ciljne grupe kojoj je namijenjena.

Predlogom Zakona predviđeno je da uvođenje značajno nove audiovizualne usluge ili značajne izmjene postojećih usluga bude predmet javne rasprave. Nakon sprovedene javne rasprave, o prijedlogu za uvođenje značajno nove audiovizuelne usluge ili više takvih usluga odlučuje Savjet RTCG.

Obaveza Savjeta RTCG je da prije donošenja odluke sprovede javni test vrijednosti usluge, odnosno da napravi analizu ispunjenosti sljedećih kriterijuma: uticaj nove audiovizuelne usluge na tržište, finansijski aspekt uvođenja nove audiovizuelne usluge, u kojoj mjeri nova usluga utiče na RTCG, kao i trajanje nove usluge.

Ocjena

Predlogom zakona je propisano:

- *Jasna definicija usluge od javnog interesa*, kako je objašnjeno u članu 9, stav 1:
„Javne usluge, iz člana 4 stav 1 ovog Zakona su programske obaveze RTCG koje ispunjavaju demokratske, socijalne i kulturne potrebe crnogorskog društva i garantuju pluralizam, uključujući kulturnu i jezičku raznolikost, i RTCG je dužna da, uz primjenu visokih standarda profesionalne etike i kvaliteta, bez bilo kojeg oblika diskriminacije ili socijalne različitosti, proizvodi i emituje programske sadržaje.“ Konkretna lista usluga od javnog interesa biće utvrđena Ugovorm.
- *Akt o povjeravanju*, odnosno Ugovor o pružanju javnih usluga, kako je navedeno u članu 9a: „Ugovor, koji se potpisuje između Vlade Crne Gore i RTCG, zaključuje se na period od tri godine u skladu sa smjernicama makroekonomske i fiskalne politike. Ugovorom se utvrđuje vrsta, obim i sadržaj svih javnih usluga koje RTCG pruža.
- *Ograničeni iznos kompenzacije za pružanje javnih usluga*, prema članu 15a, RTCG može da zadrži godišnju naknadu iznad neto troškova obavljanja djelatnosti pružanja javnih usluga u iznosu do 10% godišnjim finansijskim planom predviđenih troškova obavljanja djelatnosti pružanja javnih usluga, a sredstva iznad tog iznosa dužna je da uplati na račun budžeta Crne Gore. Prema istom članu definisano je da, ukoliko pomenuta naknada bude prelazila tri godine iznos od 10%, Vlada i RTCG će revidirati metodologiju obračuna sredstava za usluge koje su predmet Ugovora.
- *Jasno razdvajanje javnih i komercijalnih usluga* što je definisano u članu 16a na način: „RTCG je dužna da vodi odvojeno računovodstvo za pružanje javnih usluga emitovanja radio-televizijskog programa od obavljanja drugih poslova.“
- *Postojanje redovne i efikasne kontrole*: u skladu sa članom 14, Predloga Zakona, dopunjen je član 22 postojećeg, na način što je Savjetu RTCG, kao nezavisnom upravljačkom organu, povjereno praćenje implementacije ugovora o povjeravanju vršenja javnih usluga i u tom kontekstu mogućnost finansijske kontrole utroška javnih sredstava i sprječavanje unakrsnog subvencioniranja.

Sve navedene izmjene u skladu su sa Zakonom o kontroli državne pomoći, kao i sa Uredbom i Prilogom 4 Pravilnika.

Imajući u vidu navedeno, Komisija je donijela rješenje i odlučila kao u dispozitivu.

PRAVNA POUKA: Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod Upravnog suda u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

PREDSJEDNIK KOMISIJE,
Mitar Bajčeta

Dostavljeno:

- Ministarstvu kulture
- a/a

